

Standardy ochrony dzieci w Szkołe Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim

SPIS TREŚCI :

Podstawa prawna.....	str.3
Rozdział I	
Objaśnienie terminów.....	str.5
Rozdział II	
Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.....	str. 6
Rozdział III	
Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka.....	str. 7
Rozdział IV	
Zasady ochrony wizerunku dziecka.....	str. 9
Rozdział V	
Zasady dostępu dzieci do Internetu.....	str. 10
Rozdział VI	
Zasady ochrony małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami	str. 12
Rozdział VII	
Monitoring stosowania Standardów.....	str. 21
Rozdział VIII	
Przepisy końcowe.....	str. 21
Rozdział IX	
Załączniki do Standardów ochrony dzieci.....	str. 22

Podstawy prawne działań w obszarze ochrony dzieci przed krzywdzeniem

1. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535).
2. Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz. U. 2023, poz. 289
3. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606).
4. Ustawa z dnia 25.02. 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy tj. Dz. U. 2020, poz. 1359 ze zmianami:
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Dz.U. z 2023 r. poz. 1870
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 o resocjalizacji w wspieraniu nieletnich (Dz. U. 2022.poz. 1700)
7. Ustawa Prawo Oświatowe. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zmianami
8. Ustawa Karta Nauczyciela. Dz.U. z 2023 r. poz.984 z późn . zmianami.

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników placówki jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik placówki traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik placówki, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej placówki oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1.

1. Pracownikiem placówki jest każdy nauczyciel oraz pracownicy niepedagogiczni zatrudnieni na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Przez przemoc domową zgodnie z określeniem ujętym w **Ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**, należy rozumieć:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, oraz mające na celu uzyskanie kontroli w zakresie nabywania i korzystania z posiadanych przez tę osobę zasobów ekonomicznych”.

Zgodnie z powyższym Przemocą domową będą działania lub zaniechania:

- a) narażające osobę doznającą przemocy na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwość podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

- e) istotnie działania naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
7. Dobrostan dziecka oznacza postrzegane przez dziecko poczucie zadowolenia z fizycznego (zdrowie, kondycja fizyczna), psychicznego i społecznego stanu własnego życia.
- a) Dobrostan fizyczny to **zdolność do poprawy funkcjonowania organizmu dzięki zdrowemu trybowi życia i regularnej aktywności**. Zdrowie i kondycja fizyczna należą do fundamentów dobrostanu psychicznego.
- b) Dobrostan psychiczny to odczucie wynikające ze spełnienia i z satysfakcji z życia oraz z niskiego poziomu stresu. Opisywany jest w sześciu następujących dymensjach: **samoakceptacja, osobisty rozwój, cel w życiu, panowanie nad otoczeniem, autonomia, pozytywne relacje z innymi**.
- c) Na dobrostan społeczny składają się: **bezpieczeństwo socjalne, życie rodzinne, relacje społeczne (sukces prywatny) oraz osiągnięcia i poważanie (sukces publiczny)**.
- d) Dobrostan kulturowy to możliwość twórczego korzystania z dóbr cywilizacji, oświaty i kultury.
8. Osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie. **Zasady korzystania z Internetu i mediów określa Załącznik nr 1**
9. W szkole obowiązują „**Ogólne zasady ochrony uczniów przed krzywdzeniem w Internecie**” ujęte w **Załączniku nr 2**
10. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem. W Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim osobą odpowiedzialną za Politykę Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem jest **pedagog szkolny**.
11. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.

2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka uprawnieni pracownicy placówki (nauczyciele) podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywują ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy monitorują sytuację i **dobrostan dziecka określony w §1 ust. 7.**
4. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel - dziecko i dziecko - dziecko ustalone w placówce. Zasady określa **Załącznik nr 3** do niniejszych Standardów.
5. Rekrutacja pracowników placówki odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu określonymi w **Załączniku nr 4**.
6. W szkole opracowane są i w razie konieczności wdrażane „Zasady rozwiązywania sytuacji konfliktowych pomiędzy rówieśnikami w szkole” (**Załącznik nr 13**)

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 3.

1. W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji (do wyboru) wychowawcy, pedagogowi, psychologowi, dyrektorowi placówki.
2. Formy krzywdzenia dzieci określa **Załącznik nr 5**.
3. W szkole dodatkowo opracowane są Schematy Interwencji:
 - a) Schematy Interwencji w sytuacji krzywdzenia dzieci przez osoby trzecie nie zatrudnione w placówce (**Załącznik Nr 9**),
 - b) Schematy Interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią (**Załącznik Nr 10**),
 - c) Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna (**Załącznik Nr 11**).

§ 4.

1. Pedagog jako wyznaczony przez dyrektora szkoły koordynator, wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.

2. Koordynator powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej/przedszkolnej/rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami, oraz plan pomocy dziecku.
3. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
 - b) wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
 - c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 5.

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor placówki powołuje **zespół interwencyjny**, w skład którego wchodzi: pedagog, psycholog (jeżeli jest w szkole), wychowawca dziecka, przedstawiciel kierownictwa placówki, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub wiedzę ogólną o dziecku.
2. **Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku**, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga szkolnego oraz innych informacji uzyskanych przez członków zespołu.
3. **W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne.** Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji.
4. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 6.

1. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga (koordynatora) opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
2. Pedagog (koordynator) informuje opiekunów o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura, policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – **procedura „Niebieskie Karty”** – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).

Załącznik nr 7

3. Po poinformowaniu opiekunów przez pedagoga (zgodnie z punktem poprzedzającym – p.2) dyrektor placówki składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury, policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „**Niebieska Karta – A**” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym (p. 3).
5. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

§ 7.

1. Z przebiegu interwencji sporządza się **kartę interwencji**, której wzór stanowi **Załącznik nr 6.**
2. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka.
3. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 8.

1. Placówka zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującym dokumentem „Polityka Ochrony Danych Osobowych w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim”.
2. Placówka, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią **Załącznik 8 A** do niniejszych Standardów.

§ 9.

1. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik szkoły może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody.
3. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
4. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§ 10.

1. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci.
2. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać informację, że **zarejestrowany wizerunek będzie wykorzystywany w celach promocyjnych.**

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 11.

1. Szkoła zapewnia dzieciom dostęp do Internetu w trakcie zajęć lekcyjnych pod bezpośrednią opieką nauczyciela (nauczycieli) prowadzącego danego typu zajęcia.
2. Placówka podejmuje i realizuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju poprzez zainstalowanie i aktualizowanie programów zabezpieczających.
3. **Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych określa Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.**
4. Na terenie placówki dostęp dziecka do Internetu możliwy jest tylko pod nadzorem pracownika szkoły (nauczyciela).

5. Podczas dostępu dzieci do Internetu każdy nauczyciel jest zobowiązany do przekazania informacji o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
6. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z dziećmi cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu. Szkolenia mogą przeprowadzać także wychowawcy klas na zajęciach wychowawczych.
7. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny.
8. W szkole opracowana jest **Procedura wsparcia ze strony szkoły dla dziecka doświadczającego cyberprzemocy (Załącznik nr 12)**

§ 12.

1. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, aby sieć internetowa placówki była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
2. Wymienione w pkt. 1 niniejszego paragrafu oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego nauczyciela w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
3. Wyznaczony nauczyciel przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.
4. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony nauczyciel stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
5. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, nauczyciel przekazuje dyrektorowi placówki, który aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.
6. Pedagog lub psycholog przeprowadza z dzieckiem rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
7. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog lub psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, **podejmuje działania opisane w rozdziale III niniejszych Standardów.**

Rozdział VI

Zasady ochrony małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami

§ 13. Postanowienia ogólne

1. Szkoła Podstawowa im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim, zwana dalej „Szkołą”, zapewnia wszystkim małoletnim , w tym uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi , ochronę przed krzywdzeniem , przemocą, dyskryminacją, zaniedbaniem, wykorzystaniem oraz innymi zachowaniami naruszającymi ich godność, bezpieczeństwo lub prawa.
2. Przez ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi rozumie się ucznia wymagającego wsparcia psychologiczno – pedagogicznego ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, w tym ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej lub wymagającego wsparcia na podstawie rozpoznania dokonanego w Szkole.
3. Szczególnej ochronie podlegają uczniowie, których stan zdrowia, niepełnosprawność, trudności rozwojowe, komunikacyjne, emocjonalne lub poznawcze mogą zwiększać ryzyko doświadczenia krzywdzenia albo utrudniać poinformowanie osoby dorosłej o doznanej krzywdzie.
4. Wszystkie działania podejmowane wobec ucznia ze SPE prowadzone są z poszanowaniem :
 - a. godności i podmiotowości ucznia ;
 - b. jego prawa do bezpieczeństwa ;
 - c. prawa do prywatności ;
 - d. prawa do wyrażania własnego zdania i potrzeb ;
 - e. indywidualnych możliwości psychofizycznych i komunikacyjnych ;
 - f. prawa do równego traktowania i niedyskryminowania ;
 - g. prawa do udziału w życiu Szkoły na zasadach dostosowanych do jego możliwości.

5. Niepełnosprawność, zaburzenie rozwojowe, trudności komunikacyjne, zachowanie wynikające ze specyfiki funkcjonowania ucznia lub inne SPE nie mogą być podstawą do jego poniżania, wykluczania, karania w sposób naruszający jego godność ani ograniczania dostępu do pomocy.

§ 14. Zasada indywidualizacji ochrony

1. Szkoła rozpoznaje indywidualne potrzeby ucznia ze SPE w zakresie zapewnienia mu bezpieczeństwa.
2. W planowaniu działań ochronnych uwzględnia się w szczególności:
 - a. rodzaj i stopień niepełnosprawności ;
 - b. możliwości poznawcze i emocjonalne ucznia ;
 - c. sposób komunikowania się ucznia;
 - d. poziom samodzielności;
 - e. trudności w rozpoznawaniu sytuacji zagrażających bezpieczeństwu;
 - f. możliwość rozumienia zachowań innych osób;
 - g. podatność na wpływ innych osób;
 - h. występowanie zachowań autoagresywnych lub impulsywnych ;
 - i. indywidualne czynniki ryzyka wynikające z funkcjonowania ucznia ;
 - j. informacje wynikające z dokumentacji psychologiczno – pedagogicznej, w zakresie niezbędnym do zapewnienia bezpieczeństwa.
3. Pracownicy Szkoły mają obowiązek znać, w zakresie niezbędnym do wykonywania swoich obowiązków, sposób funkcjonowania i komunikowania się z uczniem, jeżeli wiedza ta jest konieczna do zapewnienia mu bezpieczeństwa.
4. Informacje dotyczące ucznia ze SPE są przekazywane pracownikom wyłącznie w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonywania obowiązków i zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa.

§ 15. Zasady komunikowania się z uczniem ze SPE

1. Szkoła zapewnia uczniowi możliwość zgłoszenia sytuacji zagrażającej jego bezpieczeństwu w sposób dostosowany do jego możliwości.
2. W przypadku ucznia mającego trudności w komunikowaniu się pracownicy wykorzystują znane uczniowi sposoby komunikacji, w szczególności :
 - a. komunikację wspomagającą i alternatywną (AAC) ;
 - b. symbole i piktogramy ;
 - c. gesty ;
 - d. tablice komunikacyjne;
 - e. komunikatory elektroniczne;
 - f. obrazki i materiały wizualne;
 - g. komunikaty uproszczone;
 - h. inne sposoby komunikowania się ustalone indywidualnie z uczniem.
3. Pracownik Szkoły nie może uznać braku komunikacji werbalnej za dowód braku problemu, braku sprzeciwu lub braku doświadczenia krzywdzenia.
4. W przypadku trudności ze zrozumieniem wypowiedzi lub komunikatu ucznia pracownik podejmuje działania umożliwiające mu ponowne przekazanie informacji w sposób dla niego dostępny.
5. Podczas rozmowy z uczniem należy :
 - a. stosować krótkie i jednoznaczne komunikaty ;
 - b. dostosować tempo rozmowy do możliwości ucznia ;
 - c. zapewnić odpowiednią ilość czasu na odpowiedź ;
 - d. unikać wywierania presji ;
 - e. upewnić się, czy uczeń rozumie kierowane do niego pytania ;
 - f. korzystać z jego indywidualnego sposobu komunikacji.
6. W razie potrzeby w rozmowie z uczniem uczestniczy osoba znająca jego sposób komunikowania się, przy czym jej udział nie może ograniczać prawa ucznia do samodzielnego wyrażenia własnego stanowiska.

§ 16. Rozpoznawanie sygnałów możliwego krzywdzenia

1. Pracownicy Szkoły są zobowiązani do zwracania szczególnej uwagi na zmiany w funkcjonowaniu ucznia ze SPE, które mogą wskazywać na doświadczenie przemocy, wykorzystania, zaniedbania lub innego rodzaju krzywdzenia.
2. Sygnałem wymagającym analizy może być w szczególności;
 - a. nagła zmiana zachowania;
 - b. wycofanie lub nadmierne pobudzenie;
 - c. nasilona lękliwość ;
 - d. regres w zakresie wcześniej opanowanych umiejętności;
 - e. nagła zmiana sposobu komunikowania się;
 - f. zwiększenie zachowań autoagresywnych;
 - g. pojawienie się nowych zachowań agresywnych lub autoagresywnych ;
 - h. unikanie konkretnej osoby lub miejsca ;
 - i. nieuzasadniony lęk przed powrotem do domu lub przyjściem do Szkoły ;
 - j. niewyjaśnione urazy ;
 - k. częste skargi na dolegliwości fizyczne bez jasnej przyczyny ;
 - l. wyraźne pogorszenie funkcjonowania emocjonalnego ;
 - ł. wyraźna zmiana zachowania podczas kontaktu z określoną osobą ;
 - m. sygnały przekazywane za pomocą gestów , obrazów, symboli lub urządzeń komunikacyjnych ;
 - n. informacje przekazane przez ucznia, jego rodzica, opiekuna, rówieśnika lub inną osobę.
3. Pracownik nie może tłumaczyć automatycznie niepokojącego zachowania wyłącznie niepełnosprawnością lub diagnozą ucznia.
4. Jednocześnie pracownik powinien uwzględniać, że niektóre zachowania ucznia mogą wynikać z jego indywidualnego sposobu funkcjonowania. Ocena sytuacji powinna być zatem dokonywana w kontekście dotychczasowego funkcjonowania ucznia i znanych mu wzorców zachowania.

§ 17. Uczniowie z autyzmem i innymi trudnościami w funkcjonowaniu społecznym

1. W przypadku uczniów ze spektrum autyzmu lub innymi trudnościami w zakresie funkcjonowania społecznego pracownicy Szkoły uwzględniają możliwość :
 - a. trudności w odczytywaniu intencji innych osób ;
 - b. trudności w rozpoznawaniu zachowań przekraczających granice ;
 - c. trudności w rozumieniu żartów, ironii lub manipulacji ;

- d. przyjmowaniu komunikatów innych osób w sposób dosłowny ;
- e. trudności w zgłaszaniu sytuacji krzywdzenia ;
- f. silnego przywiązania do określonych osób lub schematów ;
- g. zwiększonego poziomu lęku w sytuacjach nowych lub nieprzewidywalnych.

2. Pracownicy Szkoły w szczególności uczą i przypominają uczniowi :

- a) jakie zachowania innych osób są niedopuszczalne ;
- b) jakie są jego granice ;
- c) że ma prawo powiedzieć „nie” ;
- d) do kogo może zwrócić się o pomoc ;
- e) w jaki sposób może zgłosić sytuację zagrażającą jego bezpieczeństwu.

3. Informacje przekazywane uczniowi powinny być dostosowane do jego możliwości rozumienia, a w razie potrzeby wspierane materiałem wizualnym.

§ 18. Uczniowie z ADHD , trudnościami w regulacji emocji i zachowania

1. Wobec uczniów z ADHD , zaburzeniami koncentracji uwagi , trudnościami w regulacji emocji lub zachowania pracownicy Szkoły stosują zasady postępowania uwzględniające ich indywidualne potrzeby.

2. Trudności w zakresie kontroli impulsów, koncentracji, regulacji emocji lub zachowania nie mogą być podstawą do :

- a. ośmieszania ucznia ;
- b. publicznego zawstydzania ;
- c. stosowania kar naruszających jego godność ;
- d. etykietowania ucznia ;
- e. celowego izolowania go od grupy.

3. W sytuacji silnego pobudzenia emocjonalnego pracownik podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi i pozostałym osobom, z poszanowaniem godności ucznia.

4. Stosowanie jakichkolwiek działań ograniczających swobodę ucznia może nastąpić wyłącznie w sytuacji rzeczywistego zagrożenia i zgodnie z obowiązującymi w Szkole procedurami oraz przepisami prawa.

§ 19. Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową , sensoryczną lub intelektualną

1. W przypadku ucznia z niepełnosprawnością ruchową pracownicy Szkoły zapewniają warunki umożliwiające bezpieczne przemieszczanie się i korzystanie z pomocy niezbędnych do jego funkcjonowanie.
2. Pracownik nie może bez potrzeby przemieszczać ucznia, jego wózka, sprzętu rehabilitacyjnego lub innych pomocy bez poinformowania ucznia, o ile jego stan i możliwości komunikacyjne na to pozwolą.
3. W przypadku uczniów z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu pracownicy dostosowują sposób przekazywania informacji do możliwości percepcyjnych ucznia.
4. W przypadku ucznia z niepełnosprawnością intelektualną informacje dotyczące bezpieczeństwa, granic i sposobów zgłaszania krzywdzenia przekazuje się w sposób dostosowany do jego poziomu rozumienia.
5. W przypadku każdego ucznia z niepełnosprawnością należy uwzględnić jego możliwie największą samodzielność i prawo do decydowania o sobie.

§ 20. Czynności higieniczne, pielęgnacyjne i pomoc osobista

1. Pomoc uczniowi w czynnościach higienicznych, pielęgnacyjnych lub związanych z codziennym funkcjonowaniem odbywa się z poszanowaniem jego godności, prywatności i prawa do intymności.
2. Zakres udzielanej pomocy powinien odpowiadać rzeczywistym potrzebom ucznia.
3. W miarę możliwości uczeń wykonuje czynności samodzielnie, a osoba dorosła udziela jedynie niezbędnej pomocy.
4. Przed wykonaniem czynności wymagającej kontaktu fizycznego pracownik, o ile sytuacja na to pozwala, informuje ucznia o tym, co zamierza zrobić.
5. Niedopuszczalne jest komentowanie ciała ucznia, jego higieny, fizjologii lub niepełnosprawności w sposób zawstydzający lub poniżający.
6. Pomoc w czynnościach higienicznych i pielęgnacyjnych powinna być udzielana w warunkach zapewniających możliwie największą prywatność.

§ 21. Ochrona przed przemocą rówieśniczą

1. Szkoła podejmuje działania zapobiegające przemocy rówieśniczej wobec uczniów ze SPE.
2. Szczególną uwagę zwraca się na :
 - a. wyśmiewanie niepełnosprawności lub diagnozy ;
 - b. przezywanie i stygmatyzowanie ;
 - c. naśladowanie sposobu mówienia lub poruszania się ;
 - d. celowe wykluczanie z grupy ;
 - e. zabieranie lub niszczenie sprzętu i pomocy ucznia ;
 - f. wykorzystywanie trudności komunikacyjnych ;
 - g. nakłanianie ucznia do zachowań, których nie rozumie ;
 - h. manipulowanie uczniem ;
 - i. wykorzystywanie jego trudności w zakresie oceny sytuacji ;
 - j. nagrywanie lub fotografowanie ucznia w celu jego ośmieszenia ;
 - k. rozpowszechnianie materiałów przedstawiających ucznia w sposób naruszający jego godność ;
 - l. cyberprzemoc.
3. W przypadku podejrzenia przemocy rówieśniczej wobec ucznia ze SPE Szkoła podejmuje interwencję zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w Standardach Ochrony Małoletnich, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb ucznia.

§ 21. Zasady reagowania na zachowania trudne

1. Zachowanie ucznia wynikające z jego niepełnosprawności, zaburzeń rozwojowych lub innych SPE nie może być traktowane jako usprawiedliwienie przemocy wobec niego.
2. Jednocześnie zachowanie ucznia stwarzające zagrożenie dla niego samego lub innych osób wymaga podjęcia działań zapewniających bezpieczeństwo.
3. W sytuacji zachowania trudnego pracownik :
 - a. zachowuje spokój;
 - b. ogranicza liczbę bodźców;
 - c. stosuje znane uczniowi sposoby komunikacji;
 - d. nie zawstydzia ucznia;
 - e. nie podnosi głosu, jeżeli nie jest to konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa;
 - f. podejmuje działania adekwatne do zagrożenia;

g. po zakończeniu sytuacji podejmuje działania uniemożliwiające uczniowi powrót do poczucia bezpieczeństwa.

4. Każde zastosowanie działania interwencyjnego wymagającego szczególnego postępowania jest dokumentowane zgodnie z procedurami obowiązującymi w Szkole.

§ 22. Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia ze SPE

1. W przypadku podejrzenia, że uczeń ze SPE doświadcza krzywdzenia, pracownik postępuje zgodnie z ogólną procedurą interwencji określoną w Standardach Ochrony Małoletnich.
2. Podczas interwencji należy dodatkowo uwzględnić:
 - a. sposób komunikowania się ucznia;
 - b. jego możliwości poznawcze;
 - c. poziom rozumienia sytuacji;
 - d. poziom samodzielności;
 - e. możliwość występowania lęku lub trudności w kontakcie z osobą dorosłą ;
 - f. potrzebę obecności osoby znającej ucznia i jego sposób komunikowania się.
3. Rozmowa z uczniem powinna odbywać się w bezpiecznym i spokojnym miejscu.
4. Nie należy wielokrotnie pytać ucznia o to samo zdarzenie ani sugerować mu odpowiedzi.
5. Pytania powinny być krótkie, jasne i dostosowane do możliwości ucznia.
6. W przypadku ucznia korzystającego z AAC lub innej formy komunikacji należy umożliwić mu wykorzystanie tej formy podczas zgłaszania krzywdzenia.
7. Jeżeli uczeń przekazuje informację o krzywdzeniu , jego wypowiedź należy potraktować poważnie, niezależnie od formy, w jakiej została przekazana.

§ 23. Plan wsparcia ucznia ze SPE po ujawnieniu krzywdzenia

1. Po ujawnieniu lub potwierdzeniu krzywdzenia ucznia ze SPE Szkoła podejmuje działania mające na celu zapewnienie mu bezpieczeństwa i odpowiedniego wsparcia.
2. W razie potrzeby opracowuje się indywidualny plan wsparcia ucznia.
3. Plan wsparcia może obejmować w szczególności:
 - a. wskazanie osoby dorosłej, do której uczeń może zwrócić się o pomoc;
 - b. dostosowanie sposobu komunikowania się;
 - c. zwiększenie nadzoru w sytuacjach podwyższonego ryzyka;
 - d. wsparcie psychologiczne – pedagogiczne;

- e. działania mające na celu odbudowanie poczucia bezpieczeństwa;
 - f. dostosowanie organizacji pobytu ucznia w Szkole;
 - g. współpracę z rodzicami lub opiekunami prawnymi, z uwzględnieniem dobra i bezpieczeństwa dziecka;
 - h. współpracę z poradnią psychologiczno – pedagogiczną lub innymi właściwymi specjalistami;
 - i. współpracę z właściwymi instytucjami , jeżeli wymaga tego sytuacja;
 - j. monitorowanie sytuacji ucznia.
4. Plan wsparcia powinien uwzględniać indywidualne potrzeby ucznia oraz jego możliwości komunikacyjne.
5. Uczeń powinien , na miarę swoich możliwości , zostać poinformowany o podejmowanych wobec niego działaniach.
6. Podejmowane działania nie mogą powodować dodatkowej stygmatyzacji, izolowania ani obciążania ucznia odpowiedzialnością za doznaną krzywdę.

§ 24. Dostępność Standardów dla uczniów ze SPE

1. Szkoła zapewnia uczniom ze SPE dostęp do informacji o Standardach Ochrony Małoletnich w formie dostosowanej do ich możliwości.
2. W zależności od potrzeb ucznia stosuje się :
- a. tekst łatwy do czytania i rozumienia ;
 - b. krótkie komunikaty ;
 - c. materiały graficzne ;
 - d. symbole i piktogramy ;
 - e. materiały w formie audio ;
 - f. komunikację wspomagającą i alternatywną ;
 - g. inne rozwiązania zwiększające dostępność informacji.
3. Uczeń ze SPE powinien wiedzieć :
- a. jakie zachowania dorosłych i innych uczniów są niedopuszczalne ;
 - b. że ma prawo odmówić zachowania , które powoduje u niego dyskomfort lub poczucie zagrożenia ;
 - c. komu może zgłosić problem ;
 - d. w jaki sposób może zgłosić problem ;
 - e. że jego zgłoszenie zostanie potraktowane poważnie.
4. Pracownicy Szkoły regularnie przypominają uczniom zasady bezpieczeństwa , stosując metody dostosowane do ich wieku i możliwości.

§ 25. Szkolenie pracowników

1. Szkoła zapewnia pracownikom przygotowanie do rozpoznawania i reagowania na zagrożenia dotyczące uczniów ze SPE.
2. Szkolenia powinny obejmować w szczególności:
 - a. specyfikę funkcjonowania uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
 - b. specyfikę funkcjonowania uczniów ze SP ;
 - c. rozpoznawanie sygnałów krzywdzenia;
 - d. sposoby komunikowania się z uczniami niemówiącymi lub mającymi trudności w komunikacji;
 - e. podstawowe zasady AAC, jeżeli jest ono wykorzystywane przez uczniów Szkoły;
 - f. zasady bezpiecznego kontaktu fizycznego;
 - g. zasady udzielania pomocy w czynnościach higienicznych i samoobsługowych ;
 - h. przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej ;
 - i. reagowanie na zachowania trudne ;
 - j. zasady interwencji przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia ze SPE.
3. Szkoła dąży do tego , aby osoby pracujące bezpośrednio z uczniami ze SPE posiadały wiedzę o ich indywidualnych potrzebach i sposobach komunikowania się.

§ 26. Współpraca z rodzicami i specjalistami

1. Szkoła współpracuje z rodzicami lub opiekunami prawnymi ucznia ze SPE w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa, z uwzględnieniem przepisów prawa oraz dobra dziecka.
2. W uzasadnionych przypadkach Szkoła współpracuje z :
 - a. pedagogiem;
 - b. pedagogiem specjalnym;
 - c. psychologiem;
 - d. wychowawcy;
 - e. nauczycielami;
 - f. poradnią psychologiczno – pedagogiczną;
 - g. innymi specjalistami;
 - h. właściwymi instytucjami i służbami.
3. Wymiana informacji o uczniu odbywa się z zachowaniem zasad poufności oraz ochrony danych osobowych.

4. Informacje dotyczące niepełnosprawności, diagnozy lub innych indywidualnych potrzeb ucznia nie mogą być wykorzystywane w sposób prowadzący do jego stygmatyzacji.

§ 27. Monitoring i ewaluacja

1. Szkoła monitoruje skuteczność działań podejmowanych w celu ochrony uczniów ze SPE.
2. W ramach monitorowania analizuje się w szczególności :
 - a. zgłoszenia dotyczące przemocy wobec uczniów ze SPE ;
 - b. występowanie przemocy rówieśniczej ;
 - c. dostępność procedur dla uczniów z trudnościami komunikacyjnymi ;
 - d. skuteczność stosowanych form komunikacji ;
 - e. potrzeby szkoleniowe pracowników ;
 - f. skuteczność planów wsparcia ;
 - g. potrzeby w zakresie zwiększenia dostępności Szkoły.
3. Wnioski z monitorowania są wykorzystywane do aktualizacji Standardów Ochrony Małoletnich oraz organizacji pracy Szkoły.

§ 28. Postanowienia końcowe

1. Postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się łącznie z pozostałymi zasadami i procedurami określonymi w Standardach Ochrony Małoletnich obowiązujących w Szkole.
2. W przypadku rozbieżności pomiędzy postanowieniami niniejszego rozdziału a przepisami prawa powszechnie obowiązującego stosuje się przepisy prawa.
3. Niniejszy rozdział podlega przeglądowi i aktualizacji w ramach okresowego przeglądu Standardów Ochrony Małoletnich.

Rozdział VII

Monitoring stosowania Standardów

§ 29

- b. Dyrektor szkoły wyznacza pedagoga szkolnego jako osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony dzieci w placówce.
- c. Wyznaczony pedagog przeprowadza ankietę wśród pracowników i uczniów szkoły (**Załącznik nr 18**) w zakresie **Identyfikacji priorytetowych potrzeb informacyjnych i szkoleniowych w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim (Załącznik nr 15)**
- d. Pedagog jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji polityki stosowania standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia standardów i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w standardach.
- e. Osoba, o której mowa w pkt. 1, przeprowadza wśród pracowników placówki, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji polityki stosowania standardów. W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia dotyczące realizacji polityki standardów w placówce. (**Załącznik nr 14**)
- f. Wyznaczony pedagog, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły.
- g. Na podstawie przekazanego przez pedagoga raportu z monitoringu, dyrektor szkoły wprowadza niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie dokumentu.

Rozdział VIII

Przepisy końcowe

§ 30

- a. Dokument: „Standardy ochrony dzieci”, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
- b. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla wszystkich pracowników placówki, dzieci i ich opiekunów, w szczególności poprzez umieszczenie na stronie Internetowej szkoły.
- c. Znajomość standardów rodzice /opiekunowie potwierdzają odpowiednim oświadczeniem (**Załącznik nr 17**).
- d. Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni szkoły zostają zapoznani z dokumentem podczas rady pedagogicznej oraz podczas zebrania z pracownikami (**Załącznik nr 16**).
- e. Dzieci zostają zapoznane ze „Standardami ochrony dzieci” podczas zajęć w ramach spotkań z wychowawcami.

ZAŁĄCZNIKI DO STANDARDÓW
OCHRONY DZIECI W SZKOLE
PODSTAWWEJ IM. MARII PATYK W
SŁAWSKU WIELKIM

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim

1. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i dzieciom, w czasie zajęć i poza nimi.
2. Sieć jest monitorowana, tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w instytucji. Do obowiązków tej osoby należą:
 - a. Zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania.
 - b. Aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
 - c. Przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje kierownictwu, które aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.
5. Istnieje regulamin korzystania z Internetu przez dzieci oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
6. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć.
7. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z dziećmi cykliczne warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu. Warsztaty mogą przeprowadzać również wychowawcy klas w ramach godzin wychowawczych.

8. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

Ogólne zasady ochrony uczniów przed krzywdzeniem w Internecie

Ochrona dzieci przed krzywdzeniem w Internecie jest ważnym aspektem dbania o ich bezpieczeństwo zarówno w szkole, jak i poza nią. Oto zasady, które szkoła przyjmuje w celu ochrony uczniów przed przemocą online:

Edukacja cyfrowa:

W programie nauczania wprowadzone są zajęcia edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa online, z naciskiem na świadome i odpowiedzialne korzystanie z Internetu.

Polityka akceptowalnego użytkowania:

Nauczyciel określa wyraźne zasady dotyczące korzystania z urządzeń i zasobów internetowych w szkole oraz wyraźnie zakazuje nieodpowiednich zachowań online.

Filtracja treści:

Zainstalowane są odpowiednie narzędzia do filtrowania treści, aby blokować dostęp do stron internetowych zawierających nieodpowiednie lub przemocowe treści.

Bezpieczne konta i profile:

Nauczyciele zachęcają uczniów do korzystania z bezpiecznych i prywatnych kont w sieci, a także do dbania o silne i unikalne hasła.

Monitorowanie aktywności:

Śledzona jest przez nauczycieli aktywność uczniów podczas korzystania z Internetu w ramach szkolnych zasobów, aby zapewnić im bezpieczeństwo i zminimalizować ryzyko przemocy online.

Zgłaszanie incydentów:

Zapewniona jest uczniom możliwość anonimowego zgłaszania przypadków przemocy online lub innych zagrożeń.

Współpraca z rodzicami:

Rodzice Informowani są o zasadach dotyczących bezpieczeństwa online w szkole i zachęceni do współpracy w monitorowaniu aktywności swoich dzieci w Internecie.

Działania edukacyjne:

W szkole organizowane są spotkania lub warsztaty dla rodziców na temat bezpieczeństwa online, aby zwiększyć ich świadomość na ten temat i zachęcić ich do aktywnego uczestnictwa w ochronie dzieci w Internecie.

Sankcje i edukacja:

W placówce określone są sankcje w przypadku naruszeń zasad bezpieczeństwa online, ale równocześnie promowana jest edukacja i rozmowy, aby pomóc uczniom zrozumieć konsekwencje swoich działań.

Monitoring i ocena:

Regularnie monitorowana jest efektywność zastosowanych środków ochrony przed przemocą online i w miarę potrzeb dostosowane są do zapewnienia najwyższego poziomu bezpieczeństwa.

Przeciwdziałanie cyberprzemocy:

Nauczyciele podejmują natychmiastowe działania w sytuacjach wykrycia przypadków cyberprzemocy wobec uczniów. Wspierane są ofiary oraz podejmowane kroki w celu zakończenia przemocy.

Partnerska współpraca:

Szkoła współpracuje z lokalnymi organami ścigania i organizacjami zajmującymi się bezpieczeństwem online, aby skutecznie reagować na zagrożenia w Internecie.

Przestrzeganie tych zasad i podejmowanie działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieci w Internecie jest kluczowe dla zapewnienia im bezpiecznego środowiska nauki i rozwoju. Szkoła/ przedszkole stara się działać jako model odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z Internetu, jednocześnie wspierając i edukując uczniów w kwestii bezpieczeństwa online.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

Relacje personelu z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.

1. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
2. Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
3. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
4. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
5. Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
6. Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika/ wychowawcę/ pedagoga o obecność podczas takiej rozmowy.
7. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

8. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Działania z dziećmi

1. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania dzieci.
3. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
5. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
6. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji.

Zasady fizycznego kontaktu z dzieckiem

Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego,

ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużyć i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z instytucji. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad dziećmi należą do Twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.
8. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
3. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrektora, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów

Bezpieczeństwo online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno Ci nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetou wyłączona na terenie instytucji.

Zasady bezpiecznej rekrutacji w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim

1. Poznanie danych kandydata/kandydatki, które pozwolą jak najlepiej poznać jego/jej kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez placówkę, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.
2. Zadbanie placówki, aby osoby przez nią zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie oraz wolontariusze/stażyści/pomoce/kucharki/sekretarz/portier itp.) posiadały odpowiednie kwalifikacje (tam, gdzie to wymagane) do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne.

Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej do dzieci i podzielania wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw, placówka może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:

- a. wykształcenia,
 - b. kwalifikacji zawodowych,
 - c. przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.
3. W każdym przypadku placówka musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nią zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia. Placówka powinna zatem znać: a. imię (imiona) i nazwisko,
 - b. datę urodzenia,
 - c. dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
 4. Należy poprosić kandydata/kandydatkę o referencje z poprzednich miejsc zatrudnienia. Placówka może poprosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę. **Placówka nie może samodzielnie prowadzić**

tw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych oraz Kodeksu Pracy.

5. Należy pobrać dane osobowe kandydata/kandydatki, w tym dane potrzebne do sprawdzenia jego/jej danych w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym.

Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi placówka jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. **By móc uzyskać informacje z rejestru z dostępem ograniczonym, konieczne jest uprzednie założenie profilu placówki.** Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl.

6. Aby sprawdzić osobę w Rejestrze placówka potrzebuje następujących danych kandydata/ kandydatki: a. imię i nazwisko,
b. data urodzenia,
c. pesel,
d. nazwisko rodowe,
e. imię ojca,
f. imię matki.

Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

7. Należy pobrać od kandydata/kandydatki informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 25 lipca r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 sierpnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii Dz. U. 2023, poz. 1939) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

8. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego. Jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów, należy pobrać od kandydata/kandydatki oświadczenie o

państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX (przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu) i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko wolności), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.*

9. Placówka jest zobowiązana do domagania się od osoby zatrudnianej zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. **Wymóg niekaralności obowiązuje m.in. pracowników samorządowych oraz nauczycieli, w tym nauczycieli zatrudnionych w placówkach publicznych oraz niepublicznych.**

W przypadku niemożliwości przedstawienia zaświadczenia, kandydat/kandydatka o składa oświadczenie o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych wg poniższego wzoru:

WZÓR OŚWIADCZENIA.

Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci

(wzór)

.....
(miejsce i data)

Ja.....

nr PESEL..... oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis)

Formy Krzywdzenia Dzieci wg przepisów prawa, które są traktowane jako przestępstwa lub naruszenia praw dziecka.

Wszystkie te formy krzywdzenia dzieci są surowo zabronione w większości jurysdykcji na świecie, a osoby, które są odpowiedzialne za takie działania, mogą ponosić konsekwencje prawną. Ważne jest, aby dzieci były chronione przed tymi rodzajami przemocy, a przypadki krzywdzenia dzieci były raportowane i dochodzone w sposób odpowiedni.

Zrozumienie tych różnych form krzywdzenia dzieci jest kluczowe dla zapewnienia ochrony dzieci i przeciwdziałania przemocy wobec nich. Wielu krajach istnieją przepisy prawne i programy wsparcia mające na celu ochronę dzieci przed tymi rodzajami przemocy oraz ściganie sprawców. Ważne jest, aby wszyscy, którzy działają na rzecz dobra dzieci, byli świadomi tych form krzywdzenia i reagowali na nie w sposób odpowiedni.

Fizyczne znęcanie się nad dzieckiem:

Polega na zadawaniu dziecku bólu lub obrażeń fizycznych przez opiekuna lub inną osobę dorosłą, co może obejmować bicie, kopanie, szarpanie czy inne formy przemocy fizycznej. Często to rodzice, opiekunowie lub inni członkowie rodziny są odpowiedzialni za fizyczne znęcanie się nad dziećmi. W przypadku podejrzenia takiej przemocy, organy ochrony dzieci lub organy ścigania mogą podjąć działania w celu ochrony dziecka.

Nadużywanie emocjonalne lub psychiczne:

Obejmuje działania, które mogą znacznie wpływać na zdrowie psychiczne dziecka, takie jak poniżanie, zastraszanie, upokarzanie, wyśmiewanie, groźby lub zaniedbywanie emocjonalne. To forma przemocy, która nie zawsze pozostawia widoczne ślady fizyczne, ale może mieć długotrwałe skutki na psychikę dziecka.

Wykorzystywanie seksualne:

To działania seksualne wymuszone lub narzucone dziecku przez osobę dorosłą, włączając w to gwałt, molestowanie seksualne, wykorzystywanie pornografii dziecięcej i inne formy przemoc seksualnej. Wykorzystywanie seksualne dzieci jest bardzo poważnym przestępstwem. Obejmuje wszelkie działania seksualne wymuszone lub narzucone dziecku przez osobę dorosłą, włączając w to gwałt, molestowanie

seksualne, produkcję, dystrybucję lub posiadanie pornografii dziecięcej. Prawo traktuje wykorzystywanie seksualne jako jedno z najpoważniejszych przestępstw wobec dzieci, a sprawcy mogą być surowo karani.

Zaniedbywanie:

Zaniedbywanie dziecka polega na braku odpowiedniej opieki, nadzoru lub wsparcia przez opiekuna lub rodzica, co może prowadzić do braku jedzenia, ubrania, opieki medycznej, edukacji czy bezpieczeństwa.

Przymusowe małżeństwo:

Przymusowe małżeństwo polega na zmuszaniu dziecka do zawarcia małżeństwa przeciw jego woli, co jest naruszeniem praw człowieka i dziecięcych.

Praca dzieci:

Nakładanie na dziecko prac, które są nieodpowiednie dla jego wieku lub stanu zdrowia, lub które naruszają jego prawa do edukacji i rozwoju.

Handel dziećmi:

To wykorzystywanie dzieci w celach handlowych, włączając w to handel ludźmi, sprzedaż, przymusową pracę, prostytucję czy wykorzystywanie w celach zorganizowanej przestępczości.

Brak dostępu do edukacji:

Ograniczenie lub uniemożliwienie dziecku dostępu do nauki i edukacji, co jest naruszeniem jego prawa do rozwoju i zdobycia wiedzy.

Cyberprzemoc:

To forma przemocy, która ma miejsce online i obejmuje zachowania takie jak hejtowanie, szantaż, zastraszanie czy rozpowszechnianie obraźliwych treści.

Zmuszanie do udziału w działaniach przestępczych:

Zmuszanie dziecka do uczestnictwa w działaniach przestępczych, takich jak kradzieże, handel narkotykami czy inne przestępstwa.

KARTA INTERWENCJI

Imię i nazwisko dziecka:		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia) opis:		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:		
Dotychczasowe działania wychowawcy, pedagoga/psychologa – opis	Data:	Działania/ ustalenia
Spotkania z rodzicami	Data:	Działania/ ustalenia
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	- zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, - wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, ☐ inny rodzaj interwencji. Jaki?	

Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/działania rodziców		
Dodatkowe ważne informacje		

Procedura Niebieskiej Karty

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

§ 4. 1. Osoba wszczynająca procedurę dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji w związku z zaistnieniem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej i przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej, a także, w miarę możliwości, z osobą stosującą przemoc.

2. Rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.

3. Osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się informacje w prostym, przejrzystym i przystępnym dla niej języku, z uwzględnieniem stanu i okoliczności, które mogą mieć wpływ na zdolność rozumienia i bycie rozumianym.

4. W trakcie rozmowy z osobą stosującą przemoc domową informuje się ją w szczególności o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz wskazuje na konieczność zmiany sposobu postępowania.

5. Działania, o których mowa w ust. 2 i 4, realizuje się uwzględniając warunki, czynniki i potrzeby, w tym dotyczące osób niepełnosprawnych.

§ 5. 1. Jeżeli istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej wobec małoletniego, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

2. Jeżeli istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej wobec pełnoletniej osoby nieporadnej z względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności opiekuna prawnego lub faktycznego lub pełnoletniej osoby przez nią wskazanej.

3. Jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (...), zwanej dalej „osobą najbliższą”, lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego.

4. Jeżeli istnieje podejrzenie, że osobą stosującą przemoc domową wobec pełnoletniej osoby nieporadnej, o której mowa w ust. 2, jest opiekun prawny lub faktyczny, działania w ramach procedury

przeprowadza się w obecności osoby najbliższej, a w razie jej braku – w obecności innej osoby pełnoletniej przez nią wskazanej.

5. *Działania z udziałem osób doznających przemocy domowej, o których mowa w ust. 1 i 2, przeprowadzasz, w miarę możliwości, w obecności psychologa.*

Procedura rozpoczyna się od wypełnienia tzw. **Niebieskiej Karty A**. Może tego dokonać wyłącznie:

- policjant,
- pracownik socjalny,
- pracownik oświatowy,
- pracownik ochrony zdrowia,
- członek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu dokumentu, **w ciągu 7 dni zostaje on przekazany do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego**, który najczęściej ma swoją siedzibę wośrodku pomocy społecznej. Przewodniczący ma 3 dni, aby przekazać wypełnioną Niebieską Kartę A do utworzonej Grupy Roboczej. Skład tego zespołu będzie zależał od potrzeb rodziny, dla której wszczęto procedurę.

Następnie **osoba doznająca przemocy otrzyma Niebieską Kartę B**, w której zawarte są informacje prawne i praktyczne w sprawie uruchomionej procedury.

Opracowanie indywidualnego planu pomocy

Grupa Robocza po zapoznaniu się z informacjami zawartymi w Karcie A oraz tymi zebranymi w środowisku domowym, zaprosi osobę doznającą przemocy na spotkanie. Powinno się ono odbyć **w terminie od 7 do 30 dni od zgłoszenia/interwencji**. Zorganizowane zostanie w siedzibie Zespołu Interdyscyplinarnego lub - w sytuacji choroby - miejscu dogodnym dla osoby pokrzywdzonej.

Podczas spotkania wypisana zostanie **Niebieska Karta C**, na której znajdzie się **indywidualny plan pomocy**, uwzględniający potrzeby osoby, wobec której stosowana jest przemoc.

Oddziaływanie na sprawcę przemocy

Grupa robocza wezwie do siebie osobę dokonującą przemocy. Celem spotkania jest **przekonanie oprawcy do zaprzestania stosowania przemocy** i poznanie jego potrzeb. Przebieg spotkania zostanie spisany w **Niebieskiej Karcie D**.

W uzasadnionych sytuacjach Zespół Interdyscyplinarny może wystąpić do Prokuratury o zastosowanie środków zapobiegawczych, takich jak: nakaz opuszczenia przez sprawcę lokalu, w którym zamieszkuje wspólnie z pokrzywdzonym, dozór Policji, czy tymczasowe aresztowanie.

Realizacja indywidualnego planu pracy

Kolejnym krokiem jest **wprowadzenie stworzonego przez Grupę Roboczą planu pracy w życie**.

Działania mogą obejmować:

- pracę socjalną,
- konsultacje psychologiczne,
- udział w grupie wsparcia dla osób doznających przemocy,
- powiadomienie sądu,
- objęcie dzieci opieką pedagogiczno-psychologiczną.

Poza tym, **członkowie zespołu będą monitorowali środowisko domowe osoby doznającej przemocy domowej.**

Zdarzenia niebezpieczne podczas procedury Niebieskiej Karty

Osoba doświadczająca przemocy domowej powinna zgłaszać policji lub członkom Grupy Roboczej **każde zachowanie agresywne ze strony oprawcy**. Policjant utworzy wówczas nową Kartę A, zaś Grupa Robocza dokona adnotacji w powstałej wcześniej Karcie C.

Zakończenie procedury

Zakończenie procedury następuje zazwyczaj **po kilku miesiącach od jej rozpoczęcia**. Niestety, w niektórych rodzinach przemoc trwa latami - wówczas procedura Niebieskiej Karty trwa znacznie dłużej.

Po zakończeniu procedury Niebieskiej Karty, w każdym momencie można rozpocząć ją ponownie.

Wystarczy dokonać odpowiedniego zgłoszenia, np. na Policji.

Kiedy wygasa Niebieska Karta?

W prawie **nie ma określonego okresu czasu**, przez który procedura musi być wykonywana. Niektóre gminy same narzuciły sobie przepisy w tej kwestii. **Zwyczajowo, cała procedura trwa około 3 miesięcy**

Rola szkoły w procedurze „Niebieskiej Karty”

1. **Zakłada Kartę – cz. A** – w razie podejrzenia krzywdzenia dziecka; **po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą** albo po ustąpieniu przyczyny uniemożliwiającej wypełnienie formularza w jej obecności. Dopiero, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z tą osobą jest niewykonalne można wypełnić formularz bez jej udziału. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dzieci uczęszczających do szkoły wypełnienie formularza Niebieska Karta – A nastąpić może jedynie w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego lub osoby najbliższej jeżeli przemoc stosują wobec dziecka rodzice
2. Przeprowadzenie rozmowy z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że została dotknięta przemocą w rodzinie jest niezbędnym elementem **gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo**. Za każdym razem należy ocenić, czy miejsce przeprowadzania rozmów jest odpowiednie i zapewnia poczucie godności i bezpieczeństwa. Osoba, z którą się przeprowadza rozmowę w ramach wszczętej procedury musi mieć pewność, że ani sprawca ani osoby trzecie (uczniowie, nauczyciele, inni pracownicy czy rodzice dzieci uczęszczających do szkoły) jej nie słyszą i co więcej, że informacje te nie będą w przyszłości takim osobom udostępniane.
3. Wszczynając procedurę należy w pierwszej kolejności podjąć **działania interwencyjne** mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Działania te nie będą podejmowane zawsze przy wszczęciu procedury, ale jedynie w sytuacjach nagłych, w których istnieje zagrożenie dla życia i zdrowia dziecka. Aby szkoła mogła podejmować wobec rodzin dotkniętych przemocą działania interwencyjne powinno w tym celu podejmować ścisłą współpracę z podmiotami, które uprawnione są do wymienionych wyżej działań: pracownicy socjalni, Policja lub przedstawiciele ochrony zdrowia.
4. Po wypełnieniu formularza „**Niebieska Karta – A**” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „**Niebieska Karta – B**”. Jeżeli osobą tą jest dziecko, formularz B przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. **Ustawodawca przewidział, że formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się dziecku doznającemu przemocy w rodzinie**. Formularza tego nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie. Jeżeli podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie jest jeden z rodziców dziecka, to formularz „**Niebieska Karta – B**” należy przekazać jedynie drugiemu z rodziców.
5. Już po wypełnieniu formularza „**Niebieska Karta – A**” dyrektor szkoły lub nauczyciel (psycholog lub pedagog szkolny), który wszczął procedurę zobowiązany jest niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie **7 dni** od wszczęcia procedury przekazać oryginał wypełnionego formularza „**Niebieska Karta**

– A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego. W szkole zostaje kopia przekazanego formularza.

.....
(miejscowość i data)

.....
.....
(nazwa i adres podmiotu, w którym jest zatrudniona osoba
wypełniająca formularz „Niebieska Karta -A”)

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie) ¹⁾			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL ²⁾			
Nazwa i adres miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej, do której uczęszcza małoletni			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
<i>Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

**I. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM
PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ**

II. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
<i>Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>		

III. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB

(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna ³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna ³⁾ <i>izolowanie, wyzywanie,</i>						

<i>ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc seksualna ³⁾ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc ekonomiczna ³⁾ <i>nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek,</i>						
<i>niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wnoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)</i>						

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej ³⁾ wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)						
Inne ³⁾ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji						
psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)						

IV. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOŚŁA USZKODZENIA CIAŁA?

(TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

V. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

Tak (Kiedy ?.....Gdzie?.....)Nie Nie ustalono

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

Tak

Nie

Nie ustalono

VII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

Tak

Nie

Nie ustalono

VIII. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

IX. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Ustalono (wypełnij tabelę) Nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			

Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
<i>Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca)¹⁾</i>			

X. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC

DOMOWĄ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie		Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)			
Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość			
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej			

Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”		
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni		
Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej		
Inne (wymień jakie?)		

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY

DOMOWEJ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			
Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XII. DODATKOWE INFORMACJE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**XIII. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ
(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):**

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej
formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

¹⁾ Wpisać właściwe

²⁾ Numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę

³⁾ Podkreślić rodzaje zachowań

Procedury ochrony wizerunku dziecka

I. Rejestrowanie wizerunków dzieci w celu promocji szkoły

W sytuacjach, w których szkoła rejestruje i publikuje wizerunki dzieci do własnego użytku, w celu ogólnopojętej promocji deklarujemy, że:

1. Dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zawsze będą poinformowani podczas pierwszych spotkań na początku roku szkolnego o tym, że wizerunki dzieci będą wykorzystywane w ramach promocji szkoły.
2. W celu wykorzystywania wizerunku dzieci wymagana jest zgoda rodziców/opiekunów prawnych złożona na piśmie na początku każdego roku szkolnego oraz uzyskamy przynajmniej ustną zgodę dziecka.
3. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) zadbamy o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży poprzez:
 - zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,
 - zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia,
 - niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z dziećmi bez nadzoru pracownika naszej instytucji,
 - poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz dzieci, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia ..
4. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

5. Rodzic , prawny opiekun w każdej chwili może wycofać złożoną na początku roku zgodę na wykorzystywanie wizerunku dziecka w ramach promocji szkoły.

II. Rejestrowanie wizerunków dzieci do prywatnego użytku

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

1. Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych.
2. Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę.
3. Przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.

III. Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media

Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji.

1. W takiej sytuacji upewnimy się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci. Oczekujemy informacji o:
 - imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę,
 - uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał,
 - podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.
2. Personelowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka na terenie szkoły bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka oraz bez zgody dyrekcji.
3. Personel szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów

o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

4. W celu realizacji materiału medialnego dyrekcja może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń instytucji dla potrzeb nagrania. Dyrekcja podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie instytucji dzieci.

IV. Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka

1. Jeśli dzieci, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, będziemy respektować ich decyzję.
2. Z wyprzedzeniem ustalimy z rodzicami/opiekunami prawnymi i dziećmi, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować dziecko, aby nie utrzymywać jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych.
3. Rozwiązanie, jakie przyjmiemy, nie będzie wykluczające dla dziecka, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

V. Przechowywanie zdjęć i nagrań

Przechowujemy materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci:

1. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez szkołę. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez placówkę w **polityce ochrony danych osobowych. (Załącznik 8A)**
2. Nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).
3. Nie wyrażamy zgody na używanie przez pracowników osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków dzieci.
4. Jedynym sprzętem, którego używamy jako szkoła, są urządzenia rejestrujące należące do szkoły.

Schematy interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie (np. wolontariusze, pracownicy organizacji/instytucji oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem)

Podejrzewasz, że dziecko:

1. doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu , wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- zawiadom policję pod nr 112 lub 997.

Pamiętaj, że: przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itd.

2. doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) • zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;

- zakończ współpracę/rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko.

3. jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

4. doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.

Załącznik Nr 10
do Standardów Ochrony Dzieci
w Szkole Podstawowej im. Marii
Patyk w Sławsku Wielkim

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę
nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 17 roku życia

Podejrzewasz, że dziecko:

1. doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc;
- równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

1. doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze;
- w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

Wniosek złoż na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaj wszystkie znane Ci dane dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska

rodziców) oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (opisz, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowałeś/eś)

Załącznik Nr 11
do Standardów Ochrony Dzieci
w Szkole Podstawowej im. Marii
Patyk w Sławsku Wielkim

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

Podejrzewasz, że dziecko

1. doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie

☐ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie; ☐ zawiadom policję pod nr 112 lub 997.

1. doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- porozmawiaj z rodzicem/opiekunem;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej.

1. jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw

☐ poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

1. doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej ; równoległe złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

Ośrodek powiadom na piśmie lub mailowo. Pamiętaj o podaniu wszystkich znanych Ci danych dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców), opisz wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie i wszystkie znane Ci fakty.

Wniosek złóż na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaj wszystkie znane Ci dane dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców) oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (opisz, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowałaś/eś).

Procedura wsparcia ze strony szkoły dla dziecka doświadczającego cyberprzemocy

Działania , które szkoła może podjąć w przypadku dziecka doświadczającego cyberprzemocą:

1. Raportowanie i zgłaszanie:

Nauczyciele, personel administracyjny i inni uczniowie powinni być zachęcani do zgłaszania wszelkich przypadków cyberprzemocy, z którymi się zetknęli.

Szkoła powinna mieć wyznaczone osoby odpowiedzialne za przyjmowanie i dokumentowanie zgłoszeń.

2. Pierwsza pomoc psychologiczna:

Zapewnij dziecku wsparcie psychologiczne w pierwszej kolejności. Przeprowadź rozmowę, wysłuchaj jego uczuć i doświadczeń oraz określ jego potrzeby.

3. Bezpieczeństwo online:

Jeśli cyberprzemoc ma miejsce online, pomóż dziecku w zabezpieczeniu swoich profili, zmianie haseł i ograniczeniu dostępu do przesłanych treści.

Zalecaj rodzicom i uczniowi, aby zgłosili incydent odpowiednim organom ścigania lub platformie internetowej.

4. Wsparcie psychologiczne i terapia:

Zaproponuj lub dostarcz wsparcie psychologiczne, terapeutyczne lub konsultacje psychologiczne dla dziecka, które doświadczyło cyberprzemocy. Wspomnij o dostępnych zasobach w zakresie pomocy psychologicznej.

5. Kontakt z rodzicami:

Poinformuj rodziców dziecka o incydencie i pracy szkoły nad rozwiązaniem problemu. Zorganizuj spotkanie z rodzicami, na którym omówisz sytuację i możliwe kroki do podjęcia.

6. Działania dyscyplinarne:

Współpracuj z odpowiednimi organami wewnętrznymi szkoły, aby ustalić odpowiednie konsekwencje dla sprawcy cyberprzemocy.

W miarę możliwości wyjaśnij uczniom konsekwencje za cyberprzemoc i zachęcaj do odpowiedzialnego zachowania online.

7. Monitorowanie i zapobieganie:

Monitoruj sytuację, aby upewnić się, że cyberprzemoc nie kontynuuje się. Współpracuj z uczniami i nauczycielami, aby promować kulturę szkoły wolną od przemocy.

8. Konsultacje z ekspertami:

Jeśli incydent jest szczególnie poważny lub wymaga specjalistycznego podejścia, rozważ skonsultowanie się z ekspertami ds. cyberprzemocy lub prawnikami specjalizującymi się w tym obszarze.

9. Edukacja i prewencja:

Przeprowadź zajęcia edukacyjne dla uczniów na temat bezpieczeństwa online, kultury internetowej i konsekwencji cyberprzemocy. Promuj odpowiednie zachowania online i wskazuj, jak reagować na cyberprzemoc.

10. Raportowanie do organów ścigania:

W przypadku poważnych incydentów lub zagrożenia bezpieczeństwa, rozważ zgłoszenie sprawy odpowiednim organom ścigania.

Wszystkie działania powinny być podejmowane w sposób poufny i wrażliwy na potrzeby i emocje dziecka. Współpraca z rodzicami jest kluczowa, aby zapewnić kompleksowe wsparcie i ochronę dziecka doświadczającego cyberprzemocy.

W jakich sytuacjach cyberprzemocy wobec dzieci należy kontaktować się z policją

Kontaktowanie się z policją w przypadku cyberprzemocy wobec dzieci jest zależne od konkretnej sytuacji, ale ogólnie można rozważyć skorzystanie z pomocy organów ścigania w następujących przypadkach:

1. **Zagrożenie bezpieczeństwa dziecka:** Jeśli istnieje dowód na to, że cyberprzemoc zagraża bezpieczeństwu fizycznemu lub psychicznemu dziecka, należy natychmiast skontaktować się z policją. Przykłady obejmują groźby śmierci, szantaż, wykorzystywanie intymnych materiałów lub inne działania, które sugerują realne niebezpieczeństwo.
2. **Przemoc seksualna online:** W przypadku dowodów na przemoc seksualną online, taką jak gwałt wirtualny, wykorzystywanie dziecka do produkcji pornografii dziecięcej lub innego rodzaju przestępstwa seksualne, konieczne jest zgłoszenie tego organom ścigania. Przemoc seksualna jest bardzo poważnym przestępstwem.

3. Działania przestępcze: Jeśli cyberprzemoc obejmuje działania przestępcze, takie jak kradzież tożsamości, wyłudzenie pieniędzy, rozpowszechnianie treści pornograficznych z udziałem dzieci lub inne przestępstwa związane z komputerami i internetem, należy zgłosić to policji.
4. Uporczywe nękanie: Jeśli dziecko doświadcza uporczywego nękania online, które prowadzi do znaczących zakłóceń w jego życiu lub zdrowiu psychicznym, warto zgłosić to policji. To może obejmować sytuacje, w których sprawca uporczywie próbuje zaszkodzić dziecku, wykorzystując internet.
5. Dzielenie się informacjami z potencjalnymi konsekwencjami prawnymi: Jeśli nie jesteś pewien, czy konkretne zachowanie online stanowi przestępstwo, ale masz poważne obawy co do jego natury lub konsekwencji, warto skonsultować się z organami ścigania, aby uzyskać poradę prawną i wyjaśnienie sytuacji.

W przypadku wątpliwości co do tego, czy należy zgłosić sytuację policji, warto skontaktować się z organem ds. ochrony dzieci lub specjalistyczną organizacją zajmującą się przemocą wobec dzieci, która może pomóc ocenić sytuację i zaproponować odpowiednie działania. Ważne jest, aby działać w interesie bezpieczeństwa i dobra dziecka i nie pozostawiać sytuacji bez uwagi, jeśli istnieją poważne obawy co do przemocy online.

Zasady rozwiązywania sytuacji konfliktowych pomiędzy równieśnikami w szkole

- 1. Komunikacja:** Zachęcaj dzieci do otwartej, szczerze i empatycznej komunikacji. Uczyć ich, aby wyrażały swoje uczucia i potrzeby bez agresji lub obraźliwych słów.
- 2. Słuchanie:** Ważne jest, aby uczyć uczniów umiejętności słuchania drugiej strony. Każdy uczestnik konfliktu powinien być wysłuchany i zrozumiany.
- 3. Empatia:** Ucz dzieci, aby próbowały zrozumieć sytuację z perspektywy drugiej osoby. To pomaga w budowaniu empatii i zrozumienia.
- 4. Rozpoznawanie emocji:** Pomóż uczniom rozpoznawać swoje własne emocje i emocje innych. To umożliwi lepsze zrozumienie źródła konfliktu.
- 5. Rozmowa z trzecią osobą:** Zachęć uczniów do poszukiwania neutralnej osoby, która może pomóc w rozwiązaniu konfliktu, jeśli nie są w stanie samodzielnie go rozwiązać.
- 6. Negocjacje:** Ucz dzieci umiejętności negocjacji i kompromisu. Dziel się przykładami, jak można osiągnąć win-win w trudnych sytuacjach.
- 7. Rozwiązania problemów:** Naucz dzieci, jak rozwiązywać problemy krok po kroku. Pomóż im określić możliwe rozwiązania i konsekwencje każdego z nich.
- 8. Bez przemocy:** Podkreśl, że przemoc fizyczna, werbalna czy emocjonalna nie jest akceptowalna. Naucz dzieci, jak radzić sobie z konfliktami bez uciekania się do przemocy.
- 9. Zachowanie respektu:** Podkreślaj znaczenie szacunku w trakcie rozwiązywania konfliktów. Każda osoba zasługuje na szacunek, niezależnie od sytuacji.

- 10. Wzajemne wybaczenie:** Uczyc dzieci, że każdy popełnia błędy, i promuj ideę wybaczenia i dawania drugiej szansy.
- 11. Dorosły nadzór:** W trudniejszych przypadkach lub gdy uczniowie nie są w stanie sami rozwiązać konfliktu, zaangażuj dorosłych, takich jak nauczyciele, doradcy szkolni lub rodzice.
- 12. Edukacja na temat różnic kulturowych i społecznych:** Pomóż uczniom zrozumieć różnice między ludźmi i kulturami jako okazję do nauki i wzajemnego szacunku, a nie jako przyczynę konfliktów.
- 13. Monitorowanie i interwencja:** Naucz dzieci, jak rozpoznawać konflikty, zanim eskalują się i jak proaktywnie interweniować w celu ich rozwiązania.
- 14. Wsparcie psychologiczne:** Zapewnij dostęp do wsparcia psychologicznego dla uczniów, którzy doświadczają trudnych konfliktów lub mają trudności w radzeniu sobie z emocjami.
- 15. Kultura szkoły:** Stwórz kulturę szkoły opartą na zasadach szacunku, otwartości i dialogu. To pomoże w prewencji konfliktów i promowaniu pozytywnych relacji.

Dobre zarządzanie konfliktami jest ważnym elementem edukacji społecznej, który pomaga uczniom rozwijać umiejętności interpersonalne i budować zdrowe relacje z rówieśnikami.

Monitoring Standardów
obowiązujących w Szkole Podstawowej
w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Ślawsku Wielkim

Lp	Pytanie/ informacja	tak	nie
1.	Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
2.	Czy znasz treść dokumentu Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem		
3	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4	Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika		
6	Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowieź opisowa)		
7	Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowieź opisowa)		
8	Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem? (odpowieź opisowa)		

Identyfikacja priorytetowych potrzeb informacyjnych i szkoleniowych w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim

Problematyka/ obszar	Kategoria (np. nauczyciele, wychowawcy, psycholog, pedagog, rodzice/opiekunowie, dzieci, personel pomocniczy)	Sposób zaspokojenia potrzeby (np. szkolenie wewnętrzne, elearning, szkolenie zewnętrzne, pogadanka)	Priorytet: wysoki -4 niski 1	Zasoby/ koszty
Podstawowa wiedza dotycząca praw dzieci oraz ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem				
Polityka ochrony dzieci i procedury				
Identyfikacja ryzyka krzywdzenia; interwencja prawna				
Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia				
Pomoc dzieciom krzywdzonym				
Zagrożenia dzieci w Internecie				
Narzędzia edukacji dzieci				
Wychowanie bez przemocy				
Przemoc rówieśnicza				

.....
miejscowość, data

**OŚWIADCZENIE
O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD
ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY DZIECI
W SZKOLE PODSTAWOWEJ**

w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim

Ja, niżej podpisana/y.....

Nr PESEL.....

oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Dzieci stosowanymi w
Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim oraz deklaruję, że będę ich
przestrzegać.

.....
Podpis

.....
miejscowość, data

**OŚWIADCZENIE RODZICA/PRAWNEGO OPIEKUNA O ZNAJOMOŚCI
ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY DZIECI
w Szkole Podstawowej
im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim**

Ja, niżej podpisana/y.....

Rodzic/opiekun prawny ucznia :.....

oświadczam, że zapoznałam/em się ze Standardami Ochrony Dzieci stosowanymi
w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim

.....
Podpis

**MONITORING STANDARDÓW–ANKIETA DLA UCZNIÓW
w Szkole Podstawowej
im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim**

Lp .	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w naszej Szkole?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy znalazł się ktoś, kto pomógł Ci i udzielił pomocy?		
4.	Czy byłeś/eś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej tabeli jak zareagowałeś/zareagowałaś?)		
5.	Czy w Twojej klasie istnieje problem przemocy lub agresji?		

Zarządzenie
Dyrektora Szkoły Podstawowej im.
Marii Patyk w Sławsku Wielkim z
dnia 2024 r. r. w sprawie
wprowadzenia dokumentu :
„Standardy Ochrony Dzieci w Szkole Podstawowej im.
Marii Patyk w Sławsku Wielkim”.

Na podstawie art. 7 pkt 6 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) zmieniające dotychczasową ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, której tytuł na mocy tychże zmian otrzymuje brzmienie „o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.) dyrektor szkoły zarządza co następuje:

§ 1.

Wprowadza się „Standardy Ochrony Dzieci w Szkole Podstawowej im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim”.

§ 2.

Standardy Ochrony Dzieci w Szkole Podstawowej i im. Marii Patyk w Sławsku Wielkim”. Stanowią Załącznik do niniejszego zarządzenia

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 2024 r.

PROCEDURA INTERWENCJI WOBEC UCZNIA ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI , W TYM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

§ 1. Cel procedury

1. Celem procedury jest zapewnienie uczniowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniowi z niepełnosprawnością , skutecznej ochrony przed krzywdzeniem oraz zapewnienie mu odpowiedniego wsparcia w przypadku ujawnienia lub podejrzenia krzywdzenia.
2. Procedurę stosuje się w szczególności w przypadku podejrzenia :
 9. przemocy fizycznej ;
 10. przemocy psychicznej ;
 11. przemocy seksualnej ;
 12. zaniedbania ;
 13. przemocy rówieśniczej ;
 14. cyberprzemocy ;
 15. dyskryminacji ;
 16. wykorzystania zależności ucznia od osoby dorosłej ;
 17. niewłaściwego stosowania wobec ucznia działań ograniczających jego swobodę ;
 18. innych zachowań naruszających godność lub bezpieczeństwo ucznia.

§ 2. Zgłoszenie sytuacji

1. Każdy pracownik Szkoły , który :

- 12. jest świadkiem krzywdzenia ucznia ;
- 13. otrzymał informację o krzywdzeniu ;
- 14. zauważył sygnały mogące wskazywać na krzywdzenie ;
- 15. ma uzasadnione podejrzenie krzywdzenia ucznia,

zobowiązany jest niezwłocznie podjąć działania zgodnie ze Standardami Ochrony Małoletnich.

2. Zgłoszenie może zostać dokonane przez ucznia :

- 16. ustnie ;
- 17. pisemnie ;
- 18. za pomocą komunikacji alternatywnej i wspomagającej ;
- 19. za pomocą gestów, symboli, obrazków lub innych dostępnych mu sposobów ;
- 20. za pośrednictwem osoby, której uczeń ufa.

3. Forma przekazania informacji nie może być podstawą do jej zbagatelizowania.

§ 3. Pierwsza reakcja pracownikami

1. Pracownik , który uzyskał informację o możliwym krzywdzeniu ucznia :

- 7. zapewnia uczniowi bezpieczeństwo ;
- 8. zachowuje spokój ;
- 9. traktuje informację poważnie ;
- 10. nie okazuje niedowierzania ;
- 11. nie obwinia ucznia ;
- 12. nie obiecuje zachowania informacji w tajemnicy ;
- 13. przekazuje informację osobie odpowiedzialnej za interwencję zgodnie ze Standardami.

2. Jeżeli istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ucznia, pracownik podejmuje natychmiastowe działania w celu ochrony ucznia i wzywa odpowiednią pomoc.

§ 4. Rozmowa z uczniem ze SPE

1. Rozmowa z uczniem odbywa się w spokojnym , bezpiecznym miejscu.

2. Sposób prowadzenia rozmowy dostosowuje się do :

- 4. wieku ucznia ;
- 5. jego możliwości poznawczych ;
- 6. poziomu rozumienia ;

7. sposoby komunikowania się ;
8. stanu emocjonalnego ;
9. indywidualnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności lub innych SPE.

3. Pracownik :

4. stosuje proste i jednoznaczne komunikaty ;
5. zadaje jedno pytanie w danym momencie ;
6. daje uczniowi odpowiednią ilość czasu na odpowiedź ;
7. nie sugeruje odpowiedzi ;
8. nie wywiera presji ;
9. nie okazuje zniecierpliwienia ;
10. nie wymaga kontaktu wzrokowego ;
11. korzysta z AAC lub innego sposobu komunikacji ucznia, jeżeli jest to potrzebne.

4. W przypadku ucznia niemówiącego lub mającego znaczne trudności w komunikacji należy umożliwić mu przekazanie informacji za pomocą znanego mu systemu komunikacji.

5. Jeżeli jest to konieczne, w rozmowie może uczestniczyć osoba znająca sposób komunikowania się ucznia.

6. Należy unikać wielokrotnego wypytywania ucznia o to samo zdarzenie.

§ 5. Dalsze działania

1. Po uzyskaniu informacji o podejrzeniu krzywdzenia osoba odpowiedzialna za interwencję dokonuje oceny sytuacji i podejmuje działania zgodne ze Standardami Ochrony Małoletnich.

2. W zależności od sytuacji działania mogą obejmować :

- d) rozmowę z uczniem ;
- e) rozmowę z pracownikami Szkoły ;
- f) rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi , jeżeli jest to zgodne z dobrem dziecka ;
- g) zapewnienie uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej ;
- h) zwiększenie nadzoru nad bezpieczeństwem ucznia ;
- i) działania wobec sprawcy krzywdzenia ;
- j) zawiadomienie właściwych instytucji lub służb ;
- k) opracowanie planu wsparcia ucznia.

4. W przypadku podejrzenia , że sprawcą krzywdzenia jest rodzic lub opiekun prawny, sposób kontaktu z rodzicem ustala się z uwzględnieniem bezpieczeństwa i dobra dziecka oraz obowiązujących przepisów.

§ 6. Dokumentowanie

1. Każde zgłoszenie i podjęte działania dokumentuje się zgodnie z zasadami określonymi w Standardach Ochrony Małoletnich.

2. Dokumentacja powinna zawierać w szczególności :

- a. datę i miejsce zdarzenia lub zgłoszenia ;
- b. osobę zgłaszającą ;
- c. opis sytuacji ;
- d. sposób , w jaki uczeń przekazał informację ;
- e. podjęte działania ;
- f. osoby poinformowane ;
- g. zastosowane formy wsparcia ;
- h. dalsze zalecenia.

3. Dokumentację przechowuje się w sposób zapewniający poufność i ochronę danych osobowych.

KARTA OBSERWACJI SYGNAŁÓW MOGĄCYCH WSKAZYWAĆ NA KRZYWDZENIE UCZNIA ZE SPE

Imię i nazwisko ucznia :

Klasa :

Data obserwacji :

Osoba dokonująca obserwacji :

1. Zaobserwowane zmiany

Zaznacz właściwe :

- ☐ nagła zmiana zachowania
- ☐ wycofanie
- ☐ zwiększona lękliwość
- ☐ płaczliwość
- ☐ apatia
- ☐ zwiększone pobudzenie
- ☐ agresja
- ☐ autoagresja
- ☐ regres w zakresie wcześniej nabytych umiejętności
- ☐ zmiana sposobu komunikowania się
- ☐ unikanie konkretnej osoby
- ☐ unikanie określonego miejsca
- ☐ niechęć przychodzenia do szkoły
- ☐ niewyjaśnione urazy
- ☐ częste dolegliwości somatyczne

- ☐ zaburzenia snu lub zmęczenie zgłaszane przez rodzica
- ☐ zmiana zachowania podczas kontaktu z określoną osobą
- ☐ problemy w relacjach rówieśniczych
- ☐ inne :

2. Opis zaobserwowanej sytuacji

1.....

2.....

3.....

3. Czy zachowanie różni się od typowego funkcjonowania ucznia ?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ trudno ocenić

Jeżeli tak – na czym polega zmiana ?

.....

4. Czy uczeń przekazał informację dotyczącą sytuacji ?

- ☐ tak, werbalnie
- ☐ tak, za pomocą AAC
- ☐ tak, za pomocą gestów / symboli / obrazków
- ☐ tak, za pośrednictwem innej osoby
- ☐ nie
- ☐ nie udało się ustalić

Treść lub możliwie wierny opis komunikatu ucznia :

1.....

2.....

5. Podjęte działania

1.....

2.....

6. Osoby poinformowane

.....

7. Zalecenia / dalsze działania

.....

Podpis osoby sporządzającej kartę :

.....

INDYWIDUALNY PLAN WSPARCIA UCZNIA ZE SPE PO UJAWNIENIU LUB PODEJRZENIU KRZYWDZENIA

Imię i nazwisko ucznia :

Klasa :

Data sporządzenia planu :

I. Rozpoznane potrzeby ucznia

1. Potrzeby dotyczące bezpieczeństwa :

.....

2. Potrzeby komunikacyjne :

.....

3. Potrzeby emocjonalne :

.....

4. Potrzeby dotyczące relacji rówieśniczych :

.....

5. Inne potrzeby :

.....

II. Osoby zapewniające uczniowi wsparcie

Osoba pierwszego kontaktu :

.....

Wychowawca :

.....

Pedagog / pedagog specjalny :

.....

Psycholog :

.....

Inne osoby :

.....

III. Działania zwiększające bezpieczeństwo

- ☐ ustalenie bezpiecznej osoby dorosłej
- ☐ zwiększenie nadzoru w określonych sytuacjach

- ☐ zmiana organizacji pobytu ucznia w określonych miejscach
- ☐ ograniczenie kontaktu ze sprawcą krzywdzenia
- ☐ zapewnienie bezpiecznego miejsca wyciszenia
- ☐ dostosowanie sposobu komunikowania się
- ☐ dodatkowe wsparcie podczas przerw
- ☐ dodatkowe wsparcie podczas zajęć
- ☐ inne :

.....

IV . Działania wspierające ucznia

- ☐ rozmowy wspierające
- ☐ pomoc psychologiczna
- ☐ pomoc pedagoga / pedagoga specjalnego
- ☐ zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno - społeczne
- ☐ wsparcie w komunikowaniu potrzeb
- ☐ działania integrujące z zespołem klasowym
- ☐ nauka rozpoznawania sytuacji niebezpiecznych
- ☐ nauka zgłaszania krzywdzenia
- ☐ inne :

.....

V. Dostosowania komunikacyjne

Uczeń komunikuje się poprzez :

- ☐ mowę
- ☐ gesty
- ☐ symbole / piktogramy
- ☐ komunikator
- ☐ tablicę komunikacyjną
- ☐ inne AAC

☐ inne :

.....

Podczas kontaktu z uczniem należy :

.....

VI. Współpraca z rodzicami / opiekunami

Ustalone działania :

.....

.....

VII. Współpraca ze specjalistami / instytucjami

.....

VIII. Monitoring

Osoba odpowiedzialna za monitorowanie sytuacji ucznia :

.....

Termin pierwszego monitorowania :

.....

Kolejne terminy :

.....

Sposób oceny skuteczności wsparcia :

.....

IX. Informacja dla ucznia

Uczeń został poinformowany o :

- ☐ osobie, do której może zwrócić się o pomoc
- ☐ sposobie zgłaszania sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu
- ☐ podjętych wobec niego działaniach
- ☐ dostępnych formach pomocy

Sposób przekazania informacji uczniowi :

.....

Podpis osoby sporządzającej plan :

.....

Data :

MOJE BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE

WAŻNE !

W naszej szkole każdy uczeń ma prawo czuć się bezpiecznie.

Nikt nie może Cię bić.

Nikt nie może Cię straszyć.

Nikt nie może Cię wyśmiewać.

Nikt nie może Cię poniżać.

Nikt nie może dotykać Cię w sposób, którego nie chcesz.

Nikt nie może zmuszać Cię do zrobienia czegoś, co sprawia, że czujesz się źle lub niebezpiecznie.

Twoja niepełnosprawność, choroba, sposób mówienia, zachowania lub uczenia się nie może być powodem wyśmiewania ani złego traktowania.

MASZ PRAWO POWIEDZIEĆ „NIE”

Możesz powiedzieć :

NIE.

STOP.

NIE CHCĘ.

POTRZEBUJE POMOCY.

Możesz też pokazać, że czegoś nie chcesz.

Możesz użyć gestu, obrazka, symbolu, komunikatora albo innego sposobu, którym się porozumiewasz.

JEŚLI COŚ CIĘ MARTWI

Powiedz o tym dorosłej osobie, której ufasz.

Może to być :

- b. nauczyciel,
- c. wychowawca,
- d. pedagog,
- e. pedagog specjalny,
- f. psycholog,
- g. nauczyciel wspomagający,
- h. dyrektor,
- i. inny pracownik szkoły.

Jeśli pierwsza osoba Ci nie pomoże , **powiedz następnej osobie.**

JEŚLI KTOŚ CIĘ SKRZYWDZI

To nie jest Twoja wina.

Nie musisz sam rozwiązywać problemu.

Masz prawo poprosić o pomoc.

Dorośli w szkole mają obowiązek zadbać o Twoje bezpieczeństwo.

JEŚLI NIE POTRAFISZ MÓWIĆ

To nie znaczy, że nie możesz poprosić o pomoc.

Możesz :

- j. pokazać obrazek,
- k. użyć gestu,
- l. użyć komunikatora,
- m. napisać,
- n. wskazać osobę,
- o. pokazać , czego się boisz,

p. poprosić inną osobę , żeby przekazała informację.

Twój sposób komunikowania się jest ważny.

PAMIĘTAJ

Masz prawo do bezpieczeństwa.

Masz prawo do szacunku.

Masz prawo powiedzieć „NIE”.

Masz prawo poprosić o pomoc.

Masz prawo być traktowany tak , aby szanowano Twoją godność.

MOJA BEZPIECZNA OSOBA W SZKOLE :

.....

GDZIE MOGĘ POPROSIĆ O POMOC ?

.....

JAK MOGĘ POPROSIĆ O POMOC ?

.....

SCHEMAT POSTĘPOWANIA – UCZEŃ ZE SPE KRZYWDZONY PRZEZ PRACOWNIKA SZKOŁY

KROK 1. ZAUWAŻASZ LUB OTRZYMUJESZ INFORMACJĘ

Jeżeli pracownik szkoły :

- a. jest świadkiem niewłaściwego zachowania wobec ucznia,
 - b. zauważa ślady przemocy,
 - c. otrzymuje informację od ucznia,
 - d. otrzymuje informację od innej osoby,
- obserwuje zmianę zachowania ucznia mogącą wskazywać na krzywdzenie,
niezwłocznie podejmuje działanie.

Nie bagatelizuj informacji tylko dlatego , że uczeń ma trudności w komunikowaniu się, niepełnosprawność , autyzm, ADHD lub inne SPE.

KROK 2. ZAPEWNIJ UCZNIOWI BEZPIECZEŃSTWO

Jeżeli sytuacja trwa :

- a. przerwij niedopuszczalne zachowanie, jeżeli możesz to zrobić bezpiecznie,
- b. odizoluj ucznia od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- c. zapewnij uczniowi bezpieczną osobę dorosłą,
- d. w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia wezwij odpowiednią pomoc.

Nie pozostawiaj ucznia sam na sam z osobą podejrzaną o krzywdzenie.

KROK 3. WYSLUCHAJ UCZNIA

Dostosuj komunikację do ucznia.

Uczeń może przekazać informację:

- a. słownie,
- b. pisemnie,
- c. za pomocą gestów,
- d. za pomocą obrazków lub symboli,
- e. za pomocą AAC,
- f. przez komunikator,
- g. za pośrednictwem zaufanej osoby.

Nie wymagaj od ucznia mówienia, jeżeli jego sposób komunikowania się jest inny.

Nie :

- a. sugeruj wypowiedzi,
- b. nie okazuj niedowierzania,
- c. nie obwiniaj ucznia,
- d. nie naciskaj,
- e. nie zadawaj wielokrotnie tych samych pytań,
- f. nie obiecuj pełnej tajemnicy.

KROK 4. POINFORMUJ OSOBĘ ODPOWIEDZIALNĄ

Niezwłocznie przekaz informację :

dyrektorowi szkoły / osobie wyznaczonej w Standardach Ochrony Małoletnich.

Jeżeli podejrzenie dotyczy dyrektora – zgłoszenie kieruje się do osoby / organu wskazanego w obowiązujących w szkole procedurach.

KROK 5. ZABEZPIECZ INFORMACJE

Sporządź dokumentację:

- a. datę i miejsce,
- b. opis sytuacji,
- c. osobę , której dotyczy zgłoszenie,
- d. sposób przekazania informacji przez ucznia,
- e. podjęte działania,
- f. osoby poinformowane

Zapisuj fakty, nie własne oceny.

KROK 6. DALSZĄ INTERWENCJA

Dyrektor/osoba odpowiedzialna :

- I.** ocenia sytuację,
- II.** podejmuje działania zgodne ze Standardami,
- III.** zapewnia uczniowi dalsze bezpieczeństwo,
- IV.** ustala konieczne formy pomocy,
- V.** podejmuje działania wobec pracownika zgodnie z przepisami,
- VI.** w razie potrzeby zawiadamia właściwe instytucje lub służby.

KROK 7. PLAN WSPARCIA

Jeżeli sytuacja tego wymaga, szkoła ustala indywidualny plan wsparcia ucznia.

Plan powinien uwzględniać:

- a. sposób komunikowania się ucznia,
- b. jego potrzeby emocjonalne,
- c. potrzebę zwiększonego nadzoru,
- d. osobę bezpiecznego kontaktu,
- e. pomoc psychologiczno – pedagogiczną,
- f. sposób monitorowania sytuacji.

ZASADA NAJWAŻNIEJSZA

Niepełnosprawność ani SPE nie mogą być powodem bagatelizowania zgłoszenia ucznia.

Każdy sygnał krzywdzenia należy potraktować poważnie.

SCHEMAT POSTĘPOWANIA – UCZEŃ ZE SPE KRZYWDZONY PRZEZ RODZICA, OPIEKUNA LUB INNĄ OSOBĘ DOROSŁĄ

KROK 1. POJAWIA SIĘ PODEJRZENIE

Podjęcie może wynikać z :

- a wypowiedzi ucznia,
- b komunikatu przekazywanego za pomocą AAC,
- c gestów, symboli lub zachowania,
- d informacji od rodzica/opiekuna,
- e obserwacji pracownika,
- f obrażeń,
- g nagłej zmiany funkcjonowania ucznia.

KROK 2. OCENIĆ, CZY UCZEŃ JEST BEZPIECZNY

Jeżeli istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia :

NATYCHMIAST ZAPEWNIJ UCZNIOWI BEZPIECZEŃSTWO I WEZWIJ ODPOWIEDNIĄ POMOC.

Nie odsyłaj ucznia do osoby, wobec której istnieje podejrzenie krzywdzenia , jeżeli mogłoby to narazić go na dalsze niebezpieczeństwo.

KROK 3. POROZMAWIAJ Z UCZNIEM

Rozmowę przeprowadź w spokojnym miejscu.

Dostosuj ją do :

- a wieku,

- b możliwości poznawczych,
- c sposobu komunikowania się,
- d poziomu rozumienia,
- e stanu emocjonalnego ucznia.

Stosuj:

krótkie pytania – czas na odpowiedź – brak presji

Jeżeli uczeń korzysta z AAC – umożliw mu korzystanie z tego sposobu komunikacji.

KROK 4. NIE PROWADŹ „ŚLEDZTWA”

Twoim zadaniem nie jest ustalenie całej prawdy.

Nie :

- a przesłuchuj ucznia,
- b nie sugeruj odpowiedzi,
- c nie zadawaj wielokrotnie tych samych pytań,
- d nie konfrontuj ucznia z osobą podejrzaną,
- e nie konfrontuj samodzielnie osoby podejrzananej z informacją dziecka.

Zapisz to , co uczeń przekazał, możliwie wiernie.

KROK 5. ZGŁOŚ INFORMACJĘ

Niezwłocznie poinformuj :

dyrektora szkoły / osobę odpowiedzialną za interwencję.

Jeżeli podejrzenie dotyczy osoby sprawującej opiekę nad uczniem, dalsze działania należy zaplanować z uwzględnieniem bezpieczeństwa dziecka.

KROK 6. OCENA POTRZEBY DAJSZEJ INTERWENCJI

Dyrektor / osoba odpowiedzialna ustala dalsze działania zgodnie ze Standardami i obowiązującymi przepisami.

W zależności od sytuacji może być konieczne :

- a zapewnienie natychmiastowej ochrony dziecka,
- b zawiadomienie właściwych służb lub instytucji,
- c zapewnienie pomocy psychologiczno – pedagogicznej,

d podjęcie działań wynikających z przepisów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej,
e współpraca z właściwymi specjalistami.

KROK 7. ;POINFORMUJ RODZICA/ OPIEKUNA – JEŻELI JEST TO BEZPIECZNE

Jeżeli podejrzenie dotyczy rodzica lub opiekuna, **nie należy automatycznie informować go o podejrzeniu lub planowanych działaniach**, jeżeli mogłoby to zagrozić dziecku albo utrudnić właściwą interwencję.

Sposób i moment kontaktu ustala dyrektor/osoba odpowiedzialna, kierując się dobrem i bezpieczeństwem dziecka oraz obowiązującymi przepisami.

KROK 8. DOKUMENTUJ

Dokumentacja powinna zawierać :

- a datę,
- b opis sytuacji,
- c źródło informacji,
- d sposób komunikowania się ucznia,
- e możliwie wierny opis wypowiedzi / komunikatu ucznia,
- f podjęte działania,
- g osoby poinformowane,
- h dalsze zalecenia.

KROK 9. ZAPEWNIJ WSPARCIE

Ustal z uczniem – na miarę jego możliwości :

- a kto jest jego bezpieczną osobą w szkole,
- b jak może poprosić o pomoc,
- c gdzie może udać się w sytuacji zagrożenia,
- d jak będzie wyglądało jego dalsze wsparcie.

ZASADA NAJWAŻNIEJSZA

Dobro i bezpieczeństwo dziecka mają pierwszeństwo przed wygodą organizacyjną szkoły oraz interesem osoby dorosłej.